

داروهای ژنریک ایران

همراه با داروهای وارداتی و تک نسخه ای

با اقدامات پرستاری

ردآوردگان:

کتر فاطمه تیموری

کتر نیکا بهاری جوان

کتر لیلا رضائی شیرمرد

ویراستار:

دکتر فاطمه تیموری

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور

: تیموری، فاطمه، ۱۳۶۱ -
داروهای ژنریک ایران: همراه با داروهای وارداتی و تک نسخه‌ای با
مراقبت‌های پرستاری/گردآورندگان فاطمه تیموری، نیکا بهاری جوان،
لیلا رضایی شیرمرد؛ ویراستار فاطمه تیموری.

مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک

: تهران: آبادیس طب، ۱۳۹۴.
: ۱۵۴۸ص: مصور، جدول، نمودار.
: ۲-۹۵۱۲۷-۶۰۰-۹۷۸-۳۵۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
یادداشت
یادداشت
یادداشت

: فیبا
: چاپ قبلی: آرین پژوهش، ۱۳۹۳.
: واژه‌نامه.
: کتابنامه.
: نمایه.

موضوع
موضوع
موضوع

: داروهای ژنریک - ایران
: داروها - شکل‌های مصرف
: داروها - عوارض جانبی

شناسه افزوده
شناسه افزوده
شناسه افزوده

: بهاری جوان، نیکا، ۱۳۶۱ -
: رضایی شیرمرد، لیلا، ۱۳۶۲ -
: تیموری، فاطمه، ۱۳۶۱ - ویراستار

رده بندی کنگره
رده بندی دهکده
شماره ثبت کتاب ملی

: RS۵۵/۲/ت۹د۲ ۱۳۹۴
: ۶۱۵/۱۱۵۵
: ۳۹۴۲۴۲۲

تمام حقوق مادی و معنوی این اثر برای ناشر محفوظ
است. لذا هرگونه تکثیر و بازنویسی مطالب بدون اجازه
کتابی ناشر ممنوع بوده و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

آبادیس طب

نام کتاب: داروهای ژنریک ایران همراه با داروهای

وارداتی و تک نسخه‌ای با مراقبت‌های پرستاری

گردآورندگان: دکتر فاطمه تیموری - دکتر نیکا بهاری جوان

دکتر لیلا رضایی شیرمرد

ویراستار: دکتر فاطمه تیموری

ناشر: آبادیس طب

حروفچینی و صفحه‌آرایی: محمد بهمنی

نوبت چاپ: ۱۳۹۲

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: شمیم

چاپ: قدیانی

صحافی: قدیانی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۱۲۷-۲-۰

بها: ۳۵۰۰۰ تومان

مرکز پخش: انتشارات آبادیس طب

تهران - میدان انقلاب، ابتدای کارگر شمالی، نرسیده به خیابان نصرت،

کوچه شهید عروجی، پلاک ۲۰، طبقه همکف

فکس: ۸۸۹۵۹۳۶۳

تلفن: ۸۸۹۵۹۴۱۴

پیشگفتار

به نام خدا

کتاب پیش رو ترجمه‌ای از کتب مختلف دارویی منتشر شده در سال‌های اخیر است که داروهای ژنریک ایران براساس سایر منابع موجود در کشور و منابع اینترنتی شامل UP TO DATE و MEDSCAPE به این کتاب اضافه گردید.

در صفحات اولیه این کتاب، و بعد از مقدمه راهنمای استفاده از این کتاب آورده شده است و علایم راهنمای هر قسمت شرح داده شده‌اند.

بخش اول که بخش اصلی کتاب است شامل مونوگراف داروها براساس حروف الفبای انگلیسی است. در این بخش همه عناوین دارویی شامل نام ژنریک دارو به همراه اسامی تجاری آن، طبقه‌بندی درمانی و شیمیایی و اشکال موجود، مکانیسم اثر، موارد مصرف، کاربرد، غیررسمی، دوز و راه تجویز، عوارض جانبی، فارماکوکینتیک، تداخلات دارویی (تداخل با دیگر داروها، غذا، گیاهان دارویی و تداخل در تست‌های آزمایشگاهی)، مراقبت‌های پرستاری نحوه تجویز دارو، توصیه‌های لازم در نگهداری دارو و آموزش‌های لازم جهت بیمار و خانواده وی آورده شده است.

در قسمت احتیاطات موارد منع مصرف بعضی داروها قسمتی به نام هشدار BLACK BOX وجود دارد. این قسمت شامل مهم‌ترین احتیاط لازم در زمان مصرف دارو است که در روی بسته‌بندی بعضی داروهای خاص به اخطار FDA درج خواهد شد و به این معنا است که این دارو یک خطر بارز یا یک عارضه حاد یا خطرناک و حتی تهدیدکننده حیات دارد که باید مورد توجه قرار گیرد.

در بخش احتیاطات گروه‌بندی داروها بر اساس بارداری طبقه‌بندی مرسوم در همه کتاب‌های دارونامه آورده شده است و به شکل جدول زیر است. مصرف داروهای گروه A در دوره حاملگی بی‌خطر است و مصرف داروهای گروه X منع می‌شود.

گروه	تعریف
A	درباره داروهای این گروه مطالعه کافی انجام شده و خطری جهت جنین در سه ماهه اول بارداری وجود نداشته است. شواهدی مبنی بر خطرناک بودن دارو در سایر دوران بارداری نیز وجود ندارد.
B	مطالعه این دارو در حیوانات خطری برای جنین نداشته است اما مطالعه کافی در زنان حامله انجام نشده است؛ یا اینکه مطالعه بیانگر وجود خطر در سه ماه اول حاملگی در جنین حیوانات بوده است اما در زنان حامله خطری نشان داده نشده است.
C	مطالعات نشان‌دهنده اثرات جانبی در جنین حیوانات بوده است، ولی در مورد انسان مطالعه کافی در دسترس نیست؛ اما منافع مصرف دارو در زنان حامله از خطرات احتمالی بیشتر است و یا اینکه هیچ‌گونه مطالعه کافی در انسان و حیوان انجام نشده است.

راهنمای استفاده از کتاب

اسامی داروها براساس نام اصلی دارو یعنی ماده مؤثر دارو و به ترتیب حروف الفبای انگلیسی A تا Z در این کتاب آورده شد و بر مصرف‌ترین معادل صدایی فارسی آن در مقابل اسم دارو آورده شده است. در ادامه طبقه‌بندی درمانی یعنی گروه اصلی مصرفی دارو و نیز طبقه‌بندی شیمیایی دارو آورده شده است.

در قسمت ۱، اشکال موجود دارو، براساس آخرین آمار در ایران آورده شده که دوزهای موجود در بازار هم همراه آن می‌باشد.

در قسمت ۲، اشتباه نشود، داروهایی که اسمی مشابه با داروی معرفی شده دارند آورده شده‌اند تا تفاوت این اسامی گوشزد شود.

در قسمت ۳، مکانیسم اثر، نحوه اثر دارو و در اصل فارماکودینامیک و فارماکوکینتیک دارو در بدن مطرح شده است.

در قسمت ۴، دوز و راه تجویز، دوز مورد نیاز در هر انسان براساس سن و بیماری هر بیمار تجویز شرح داده شده است.

در قسمت ۵، عوارض جانبی، براساس سیستم‌های مختلف بدن انواع عوارض دیده شده از دارو شرح داده شده است.

در قسمت ۶، هشدار، ab، k، bu، در زیر مجموعه‌ای از عوارض است. مهم‌ترین احتیاط لازم در مصرف دارو که در آن بخش در بسته‌بندی دارو اجباری است آورده شده است.

در قسمت ۷، «فارماکوکینتیک» نحوه دارو شرح داده شده است.

نشانه ۸ نشان‌دهنده تداخلات دارو با سایر داروها یا تست‌های آزمایشگاهی است که با کلمات افزایش یا کاهش توضیح داده شده یعنی در زمان مصرف این دارو اثر خاص توضیح داده شده در مقابل این کلمه افزایش یا کاهش دارد. مثلاً برای داروی «آیاکاویر» نوشته شده «افزایش: گلوکز، تری‌گلیسیرید و ...» یعنی مصرف این دارو بر مقادیر گلوکز یا تری‌گلیسیرید را بالا می‌برد.

در قسمت ۹، مراقبت‌های پرستاری، آنچه باید یک پرستار در زمان تجویز دارو بداند آورده شده است چه نکاتی باید قبل از تجویز بررسی شوند یا دارو با چه بررسی یا در چه شرایطی تجویز شود؟ یا چگونه نگهداری شود؟

در قسمت ۱۰، آموزش بیمار / خانواده، همه نکات اصلی که قبل از تجویز باید به مصرف‌کننده دارو یا خانواده‌اش گفته شود آمده است. دارو چگونه اثر می‌کند؟ چه زمانی به پزشک اطلاع داده شود؟ مراجعه بعدی چه زمانی باشد؟ عوارض سمی دارو چگونه است؟ و ...

تعریف‌ها و اصطلاحات معمول

Ampule

آمپول‌ها ظروف شیشه‌ای برای نگهداری مقدار معینی از دارو به صورت استریل برای مصرف به صورت تزریقی (وریدی، عضلانی، زیرجلدی ...) هستند. این شکل دارویی به صورت استریل تهیه می‌شود.

Buccal tablet

قرص‌های دهانی، این نوع از قرص‌ها در حفره دهانی حل می‌شوند و در دهان بین گونه و لثه قرار می‌گیرند و معمولاً به صورت کنترل ریلیز می‌باشند.

Bulk

منظور مواد اولیه دارویی است که در بسته‌بندی‌های بزرگ صنعتی تهیه شده است و برای مصرف اصلی، مقداری از آن استفاده می‌شود. می‌تواند به شکل بسته‌های بزرگ پودر، روغن، گری و ... باشد. مانند مواد اولیه‌ای که در داروخانه برای آماده کردن داروهای ترکیبی استفاده می‌شوند و یا مواد اولیه‌ای که در داروخانه به بسته‌های کوچک تقسیم و توزیع می‌شوند.

Cap

شکل فیزیکی جامی است که ماده دارویی به صورت پودری یا گرانول در داخل روکشی سفت یا نرم معمولاً لاتینی است ریخته شده و پس از بلعیده شدن روکش آن حل شده و داروی اصلی در دستگاه اس‌رخته می‌شود.

Chewable tablet

قرص‌های جویدنی، این قرص‌ها به اثر بخشی بهتر باید جویده شوند و برای خوش طعم شدن دارای اسانس هستند. معمولاً قرص‌های مورد مصرف کودکان به این فرم ساخته می‌شوند.

Controlled release tablet

قرص‌هایی که کم‌کم و به آهستگی آزاد می‌شوند.

Creams

کرم‌ها، محصولات نیمه جامد هستند که جهت مصرف موضعی بر روی پوست یا سطوح خارجی بدن مورد مصرف قرار می‌گیرند.

Drop

فرآورده‌های مایعی هستند که به صورتی طراحی شده‌اند که دارو قطره قطره آزاد شده شود.

Effervescent tablet

قرص جوشان، شکل جامدی از دارو است که در ترکیب با نمک‌هایی قرار دارد که وقتی در داخل آب قرار می‌گیرند به شکل جوشان درآمده و گاز ترکیب خارج شده و ماده دارویی در آب حل می‌شود و سپس آشامیده می‌شود.

Elixir

الکزیرها شکلی خوراکی از محلول دارویی هستند که دارای حلال‌های الکلی آبی شیرین می‌باشند. تفاوت آنها با شربت در وجود الکل است که برای حلالیت بهتر ماده مؤثره به کار می‌رود.

Enema

انما، محلول‌ها، سوسپانسیون یا امولسیون‌هایی هستند که از طریق مقعد تجویز می‌شوند.

Enteric coated tablet

منظور داروهایی هستند که روکش خاصی دارند که پس از بلع در تماس با شیرهای گوارشی موجود در روده‌ها از بین رفته و داروی اصلی آزاد می‌شود و از روده‌ها جذب می‌گردد. معمولاً این داروها دارای اثرات مضر کمتری بر مخاط معده می‌باشند.

Extract

افشره یا عصاره جدا شده از گیاهان یا بافت‌های حیوانی است که غلیظسازی شده و اثر آن از ماده اولیه بیشتر است.

Film coated tablet

قرص‌هایی هستند که توسط یک لایه قابل حل در آب پوشیده شده‌اند.

Gel

شکل نیمه جامد دارویی که جهت مصرف موضعی استفاده می‌شود و چربی آن از پمادها کمتر است و به راحتی از سطح پوست پاک می‌شود.

Granule

گرانول‌ها از بهم چسبیده شدن ذرات پودرها به وجود می‌آیند. گرانول‌ها پایداری بیشتر و حلالیت بهتر دارند.

Implant

ایمپلنت‌ها، داروهای استریلی هستند که توسط جراحی در بافت‌های بدن قرار می‌گیرند و با آزادسازی دارو طی مدت زمان طولانی طراحی شده‌اند.

Inhalant

این‌ها را می‌توانند به واسطه فشار بالای بخار وارد بینی شده و اثرات خود را بر مخاط بینی ایجاد کنند.

Injection

فرآورده‌های تزریقی هستند و استریلند.

Irrigation solution

محلول‌های شستشو استریل هستند که برای شست‌و‌ی حفرات بدن یا زخم‌ها به کار می‌روند.

Lotion

لوسیون‌ها ترکیبات مایعی جهت استفاده بر روی پوست هستند.

Lozenges

قرص‌های مکیدنی، اشکال جامدی هستند برای اثرات موضعی به تدریج در دهان حل می‌شوند.

Ointment

پمادها، نوعی فرآورده دارویی شبیه کرم هستند اما نسبت به آن چرب‌ترند برخی از آنها به صورت پماد موضعی و برخی پماد چشمی هستند.

Ovule

اوول‌ها اشکال دارویی نرم و یا جامد بیضی شکل هستند که جهت قرار دادن در واژن استفاده شده و برای اثرات موضعی به کار می‌روند.

Pill

شبیه قرص، فرآورده‌ها جامد، دایره‌ای شکل و کوچک هستند که از راه دهان استفاده می‌شود.

Plaster

مشمع‌ها، مواد چسبنده نیمه جامدی هستند که برای استعمال خارجی روی بدن به کار